

I.

(Zakonodavni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2014/55/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 16. travnja 2014.

o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonskog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) U državama članicama trenutačno postoji i upotrebljava se nekoliko svjetskih, nacionalnih, regionalnih i vlasničkih normi za elektroničko izdavanje računa. Nijedna od tih normi ne prevladava i većina njih nije međusobno interoperabilna.
- (2) U nedostatku zajedničke norme, države članice odlučuju, prilikom promicanja uporabe elektroničkih računa u javnoj nabavi ili ako odrede da će to biti obvezno, razvijati vlastita tehnička rješenja koja se temelje na zasebnim nacionalnim normama. Stoga raste broj različitih normi koje istodobno postoje u državama članicama i njihov će broj vjerojatno nastaviti rasti.
- (3) Zbog mnogostrukih normi koje nisu interoperabilne dolazi do pretjerane složenosti, pravne nesigurnosti i dodatnih operativnih troškova za gospodarske subjekte koji se služe elektroničkim računima diljem država članica. Gospodarski subjekti koji žele obavljati djelatnosti prekogranične nabave često se moraju uskladiti s novom normom o elektroničkom izdavanju računa svaki put kad uđu na novo tržište. Budući da odvrćaju gospodarske subjekte od toga da obavljaju djelatnosti prekogranične nabave, nepodudarni pravni i tehnički zahtjevi u vezi s elektroničkim računima predstavljaju prepreke pristupu tržištu u prekograničnoj javnoj nabavi i prepreke trgovini. Oni narušavaju temeljne slobode i time izravno utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (4) Te prepreke trgovini unutar Unije vjerojatno će se povećati u budućnosti, usporedo s razvojem više nacionalnih i vlasničkih normi koje nisu interoperabilne te sa širom uporabom elektroničkih računa u javnoj nabavi ili ako ona postane obvezna u državama članicama.

⁽¹⁾ SL C 79, 6.3.2014., str. 67.

⁽²⁾ Mišljenje od 28. studenog 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. ožujka 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. travnja 2014.

- (5) Potrebno je ukloniti ili smanjiti prepreke prekograničnoj trgovini koje nastaju zbog istovremenog postojanja nekoliko različitih pravnih zahtjeva i tehničkih normi o elektroničkom izdavanju računa i zbog nedostatka interoperabilnosti. Kako bi se postigao taj cilj trebalo bi razviti zajedničku europsku normu za semantički podatkovni model osnovnih elemenata elektroničkog računa („europska norma o elektroničkom izdavanju računa“). U normi bi trebali biti određeni i opisani osnovni elementi koje elektronički račun uvijek mora sadržavati, a time bi se olakšalo slanje i primitak elektroničkih računa među sustavima koji se temelje na različitim tehničkim normama. Pod uvjetom da nisu u sukobu s ovom europskom normom, postojeće nacionalne tehničke norme ne bi trebalo zamijeniti, niti bi njihovu upotrebu trebalo ograničiti ovom normom, te bi trebalo i dalje biti moguće primjenjivati ih usporedo s europskom normom.
- (6) Osiguravanjem semantičke interoperabilnosti i poboljšanjem pravne sigurnosti, ovom se Direktivom promiče primjena elektroničkog izdavanja računa u javnoj nabavi, pritom omogućujući državama članicama, javnim naručiteljima, naručiteljima i gospodarskim subjektima ostvarivanje značajnih prednosti u pogledu ušteda, utjecaja na okoliš i smanjenja administrativnog opterećenja.
- (7) Prednosti elektroničkog izdavanja računa najveće su kada su izrada, slanje, prijenos, primitak i obrada računa u cijelosti automatizirani. Zbog toga bi samo strojno čitljive račune, koje primatelj može obraditi automatski i digitalno, trebalo smatrati usklađenima s europskom normom o elektroničkom izdavanju računa. Samu datoteku sa slikom ne bi trebalo smatrati elektroničkim računom za potrebe ove Direktive.
- (8) Cilj je interoperabilnosti omogućiti predstavljanje i obradu informacija na dosljedan način među poslovnim sustavima, neovisno o njihovoj tehnologiji, primjeni ili platformi. Potpuna interoperabilnost uključuje mogućnost međudjelovanja na trima različitim razinama: u pogledu sadržaja računa (semantika), oblika ili korištenog jezika (sintaksa) te metode prijenosa. Semantička interoperabilnost podrazumijeva da elektronički račun sadrži određenu količinu traženih informacija i da je precizno značenje razmijenjenih informacija očuvano te da je razumljivo na nedvosmislen način, neovisno o načinu njegova fizičkog prikaza ili prijenosa. Sintaktička interoperabilnost podrazumijeva da su elementi podataka na elektroničkom računu prikazani u obliku koji je razmjenjiv neposredno između pošiljatelja i primatelja te obrađen na automatski način. Sintaktičku interoperabilnost moguće je postići na jedan od dvaju načina, odnosno uporabom zajedničke sintakse ili mapiranjem između različitih sintaksi.
- (9) U upotrebi su brojne sintakse. Sintaktička interoperabilnost sve se češće postiže mapiranjem. Ova metoda učinkovita je sve dok se na računu nalaze svi potrebni elementi podataka na semantičkoj razini i ako je njihovo značenje nedvosmisleno. Budući da to često nije slučaj, potrebno je poduzeti mjere za postizanje interoperabilnosti na semantičkoj razini. Kako bi se dodatno pojednostavila uporaba elektroničkog izdavanja računa i smanjili troškovi, jedan od dugoročnih ciljeva trebao bi biti ograničavanje broja korištenih sintaksi, po mogućnosti koncentrirajući se na one koje se najčešće upotrebljavaju.
- (10) Normizacija elektroničkog izdavanja računa također nadopunjuje napore u vezi s promicanjem korištenja elektroničke javne nabave kako je navedeno u relevantnim odredbama Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (11) Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 28. i 29. lipnja 2012. i od 24. listopada 2013. izjavilo kako bi prednost trebalo dati mjerama usmjerenima na daljnji razvoj prekogranične internetske trgovine i modernizaciju javnih uprava, uključujući putem olakšavanja prijenosa i brze provedbe elektroničkog izdavanja računa.
- (12) Europski parlament u svojoj je rezoluciji od 20. travnja 2012. ukazao na fragmentaciju tržišta nastalu zbog nacionalnih pravila o elektroničkom izdavanju računa, istaknuo je značajne prednosti koje pruža elektroničko izdavanje računa te je naglasio važnost pravne sigurnosti, jasnog tehničkog okruženja i otvorenih te interoperabilnih rješenja prilikom elektroničkog izdavanja računa koji se temelje na zajedničkim pravnim zahtjevima, poslovnim

⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

⁽²⁾ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

postupcima i tehničkim normama. Europski parlament stoga je pozvao da elektroničko izdavanje računa u javnoj nabavi postane obvezno do 2016.

- (13) Europski forum više zainteresiranih strana za elektroničko izdavanje računa, osnovan Odlukom Komisije od 2. studenoga 2010. ⁽¹⁾, jednoglasno je u listopadu 2013. usvojio Preporuku o korištenju semantičkog podatkovnog modela za potporu interoperabilnosti prilikom izdavanja elektroničkih računa.
- (14) Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati na elektroničke račune koje zaprimaju javni naručitelji i naručitelji te koji su izdani u skladu s izvršenjem ugovora na koje se primjenjuju Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, Direktiva 2014/24/EU ili Direktiva 2014/25/EU. Ova Direktiva trebala bi obuhvaćati samo elektroničke račune koje izdaje gospodarski subjekt kojemu je dodijeljen ugovor o javnoj nabavi ili ugovor o koncesiji (glavni izvoditelj). Međutim, ako države članice predviđaju izravna plaćanja podugovarateljima, na temelju članka 71. Direktive 2014/24/EU i članka 88. Direktive 2014/25/EU, u dokumentaciji o nabavi potrebno je utvrditi načine koji bi uključivali odredbe koje se tiču korištenja ili nekorisćenja elektroničkog izdavanja računa prilikom plaćanja podugovarateljima. Trebalo bi pojasniti da se ova Direktiva, ako se ugovor dodijeli skupini gospodarskih subjekata, primjenjuje na elektroničke račune koje izdaje bilo skupina ili pojedinačni gospodarski subjekti.
- (15) Ova bi se Direktiva trebala također primjenjivati na ugovore o koncesiji koji uključuju plaćanja koja zahtijevaju da račune izdaje gospodarski subjekt kojemu je dodijeljen ugovor o koncesiji. Pojam „koncesija” definiran je u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU. Cilj ugovora o koncesiji jest nabava radova ili usluga putem koncesije, čija se naknada sastoji od prava na korištenje radova ili usluga ili tog prava zajedno s plaćanjem.
- (16) Ova Direktive podložna je članku 346. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ova Direktiva ne primjenjuje se na elektroničke račune izdane po izvršenju ugovora (koji su proglašeni tajnima ili uključuju posebne sigurnosne mjere) koji su izuzeti iz područja primjene Direktive 2014/23/EU, Direktive 2014/24/EU i Direktive 2014/25/EU u skladu s člankom 10. stavkom 6., člankom 15. stavkom 3. odnosno člankom 24. stavkom 3. Pod istim bi uvjetima u ovoj Direktivi trebalo predvidjeti posebno izuzimanje u pogledu elektroničkih računa izdanih po izvršenju takvih ugovora (koji su proglašeni tajnima ili uključuju posebne sigurnosne mjere), a to spada u područje primjene Direktive 2009/81/EZ.
- (17) Definicije koje se koriste u ovoj Direktivi trebale bi biti u skladu s ostalim zakonodavstvom Unije u području javne nabave.
- (18) Komisija bi trebala primijeniti odgovarajuće odredbe Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ kako bi zatražila od odgovarajuće europske organizacije za normizaciju da sastavi nacrt europske norme izdavanju elektroničkih računa. Na temelju relevantnih odredbi Uredbe (EU) br. 1025/2012, Odluka Komisije kojom se utvrđuje takav zahtjev podložna je postupku ispitivanja iz Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾.
- (19) Europska norma o elektroničkom izdavanju računa trebala bi se temeljiti na postojećim tehničkim specifikacijama razvijenim u okviru europskih organizacija za normizaciju poput CEN-a (CWA 16356-MUG i CWA 16562-CEN BII) i trebala bi uzeti u obzir druge odgovarajuće tehničke specifikacije koje su razvijene u okviru međunarodnih organizacija za normizaciju, kao što su UN/CEFACT (CII v. 2.0) i ISO (financijski račun na temelju metodologije

⁽¹⁾ Odluka Komisije od 2. studenoga 2010. o uspostavljanju europskog foruma dionika o izdavanju elektroničkog računa (izdavanje e-računa) (SL C 326, 3.12.2010., str. 13.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

⁽³⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovora o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EEZ, 94/25/EEZ, 95/16/EEZ, 97/23/EEZ, 98/34/EEZ, 2004/22/EEZ, 2007/23/EEZ, 2009/23/EEZ i 2009/105/EEZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

⁽⁵⁾ Uredba (EZ) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

ISO 20022). Pri provođenju zahtjeva za normizaciju, relevantna europska organizacija za normizaciju trebala bi također uzeti u obzir rezultate opsežnih pilot-projekata koji su provedeni u okviru programa potpore politici Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (CIP) te tehničke specifikacije elektroničkog izdavanja računa drugih relevantnih tijela i organizacija koje su u širokoj uporabi u poslovnoj zajednici. Europska norma o elektroničkom izdavanju računa također bi trebala biti usklađena s postojećim normama plaćanja kako bi se omogućila automatska obrada plaćanja.

- (20) U svojem zahtjevu upućenom relevantnoj europskoj organizaciji za normizaciju Komisija bi trebala zahtijevati da europska norma o elektroničkom izdavanju računa bude tehnološki neutralna kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja, da bude kompatibilna s relevantnim međunarodnim normama o elektroničkom izdavanju računa, kako bi se izbjeglo da se dobavljači iz trećih zemalja susreću s tehničkim preprekama pristupu tržištu te kako bi se europskim dobavljačima olakšalo izdavanje elektroničkih računa kupcima u trećim zemljama, te da bude sukladna s Direktivom Vijeća 2006/112/EZ ⁽¹⁾. Budući da elektronički računi mogu sadržavati osobne podatke, Komisija bi također trebala zahtijevati da se europskom normom o elektroničkom izdavanju računa u obzir uzme zaštita osobnih podataka, u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, kao i načela zaštite podataka pomoću tehnike, proporcionalnosti i smanjenja količine podataka. Komisija bi osim tih minimalnih zahtjeva trebala u svom zahtjevu upućenom relevantnoj europskoj organizaciji za normizaciju odrediti dodatne zahtjeve u vezi sa sadržajem europske norme o elektroničkom izdavanju računa te rok za njezino donošenje.
- (21) Kako bi se osiguralo da mala i srednja poduzeća također ostvaruju korist od elektroničkog izdavanja računa u javnoj nabavi, europska norma o elektroničkom izdavanju računa trebala bi omogućiti uspostavu jednostavnih sustava za elektroničko izdavanje računa, odnosno sustava koji su lako razumljivi i jednostavni za korištenje. S obzirom na to, trebalo bi također uzeti u obzir činjenicu da osobito mala i srednja poduzeća, kao i mali javni naručitelji i naručitelji imaju na raspolaganju ograničen broj djelatnika i financijskih sredstava.
- (22) Europska norma o elektroničkom izdavanju računa također bi trebala biti prikladna za korištenje u poslovnim transakcijama među poduzećima. Stoga, kako bi se privatnim gospodarskim subjektima omogućilo da koriste novu normu u međusobnim poslovnim aktivnostima, Komisija bi trebala osigurati da takva norma nije razvijena tako da je prikladna samo za korištenje u području javne nabave.
- (23) Računi koji se izdaju u različitim poslovnim sektorima mogu zahtijevati uključivanje informacija koje su specifične za te sektore. Međutim, ograničen broj elemenata zajedničkih normi trebalo bi uključiti u sve račune. Prisutnost tih elemenata neophodna je za provjeravanje odražava li račun na valjani način poslovnu transakciju i za osiguravanje pravne valjanosti računa. Popis takvih elemenata koji su potrebni u svrhu PDV-a nalazi se u Direktivi 2006/112/EZ. Europska norma o elektroničkom izdavanju računa trebala bi biti usklađena s tim skupom elemenata.
- (24) Europska norma o elektroničkom izdavanju računa trebala bi odrediti semantičke podatkovne elemente koji se odnose posebno na dodatne podatke o prodavatelju i kupcu, oznake procesa, svojstva računa, detalje o pojedinim stavkama računa, podatke o isporuci te detalje i uvjete plaćanja. Svaki elektronički račun trebao bi sadržavati osnovne elemente elektroničkog računa. Time bi se trebala zajamčiti jasna i jedinstvena primjena elektroničkog izdavanja računa.
- (25) Pošiljatelj elektroničkog računa trebao bi i dalje imati mogućnost jamčiti vjerodostojnost porijekla i cjelovitost sadržaja računa na različite načine, uključujući i elektroničkim potpisom, radi osiguravanja usklađenosti s Direktivom 2006/112/EZ, a europska norma o elektroničkom izdavanju računa ne bi trebala kao jedan od svojih elemenata imati zahtjev za elektroničkim potpisom.
- (26) Kako bi se izbjegli prekomjerni troškovi i opterećenja za javne naručitelje i naručitelje, od odgovarajuće europske organizacije za normizaciju trebalo bi zatražiti utvrđivanje popisa s ograničenim brojem sintaksi koje su u skladu s europskom normom o izdavanju elektroničkih računa. Taj popis ne bi trebao biti dijelom europske norme o elektroničkom izdavanju računa. Utvrđene sintakse moraju se već naširoko i uspješno koristiti od strane

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

gospodarskih subjekata i javnih naručitelja. Kako bi se olakšala i ubrzala provedba od strane država članica, od relevantne europske organizacije za normizaciju trebalo bi tražiti da na sve sintakse s popisa primjeni odgovarajuća sintaktička pravila koje sadrži europska norma o elektroničkom izdavanju računa. Sintaktička pravila su smjernice o tome kako bi norma trebala biti zastupljena u raznim sintaksama. Ovaj bi normizacijski dokument trebao nadopuniti europsku normu o elektroničkom izdavanju računa u te popis sintaksi.

- (27) Radi lakšeg korištenja europske norme o elektroničkom izdavanju računa, od europske organizacije za normizaciju trebalo bi zatražiti i sastavljanje nacrtu smjernica za interoperabilnost prijenosa. Te smjernice ne bi trebale biti dijelom europske norme o elektroničkom izdavanju računa niti bi trebale biti obvezujuće za javne naručitelje i naručitelje.
- (28) Prije uvođenja europske norme o elektroničkom izdavanju računa u državama članicama, trebalo bi provesti dostatno ispitivanje praktične primjene te norme. Ovo ocjenjivanje trebalo bi provesti tijekom sastavljanja norme. U to bi ocjenjivanje trebalo uključiti krajnje korisnike, a pri tom ocjenjivanju trebalo bi obratiti pozornost na praktičnost i jednostavnost upotrebe te bi se njime trebalo pokazati da norma može biti provedena na isplativ i razmjernan način.
- (29) Ako europska norma o elektroničkom izdavanju računa te popis sintaksi koje su usklađene s normom, a koje je sastavila relevantna europska organizacija za normizaciju, zadovoljavaju uvjete sadržane u zahtjevu Komisije europskoj organizaciji za normizaciju te ako je norma već ispitana, upućivanja za europsku normu o elektroničkom izdavanju računa i popis sintaksi trebalo bi objaviti u *Službenom listu Europske unije*.
- (30) Odredbe o razvoju norme te drugi normizacijski dokumenti utvrđeni u ovoj Direktivi u skladu su s relevantnim odredbama Uredbe (EU) br. 1025/2012. Međutim, uzimajući u obzir posebnosti ove Direktive, primjereno je predvidjeti da se odluke o objavljivanju, neobjavljivanju ili objavljivanju uz ograničenja upućivanja na normu i popisa sintaksi donose u skladu s postupkom ispitivanja. Time se, međutim, ne bi trebalo dovoditi u pitanje primjenu relevantnih odredbi Uredbe (EU) br. 1025/2012/EU koje se tiču službenih prigovora na usklađene norme.
- (31) Europske organizacije za normizaciju redovito pregledavaju i ažuriraju norme s obzirom na tehnološka dostignuća. S obzirom na brzinu takvih dostignuća u sektoru informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), Komisija bi također trebala moći zatražiti da relevantna europska organizacija za normizaciju revidira i ažurira europsku normu za elektroničko izdavanje računa kako bi se u obzir uzela ta dostignuća te kako bi se zajamčila trajna interoperabilnost.
- (32) Kako bi odgovorila na tehnološka dostignuća ili tržišne zahtjeve, Komisija bi trebala moći donijeti provedbeni akt u pogledu revidiranja i ažuriranja popisa sintaksi. U slučaju složenijih prilagodbi, Komisija bi također trebala moći zatražiti da relevantna europska organizacija za normizaciju revidira i ažurira popis sintaksi.
- (33) Komisija bi trebala moći pregledati već objavljeni popis sintaksi ako smatra da je potrebno osigurati potpunu i trajnu interoperabilnost, kako bi se u obzir uzela tehnološka dostignuća ili radi ograničavanja broja sintaksi koje treba upotrebljavati. Komisija bi pritom trebala uzeti u obzir popis sintaksi koje je utvrdila, pregledala i ažurirala odgovarajuća europska organizacija za normizaciju.
- (34) Nakon isteka rokova za prijenos utvrđenih u ovoj Direktivi, javni naručitelji i naručitelji trebali bi biti obvezni primati i obrađivati elektroničke račune koji su u skladu s Europskom normom o elektroničkom izdavanju računa te bilo kojom od sintaksi s popisa koji je objavila Komisija u *Službenom listu Europske unije*. Javni naručitelji i naručitelji stoga ne bi trebali odbiti elektroničke račune koji ispunjavaju gore navedene uvjete isključivo na temelju neusklađenosti sa zahtjevima (na primjer, s nacionalnim zahtjevima ili zahtjevima specifičnim za određeni sektor ili bilo kakvim dodatnim tehničkim zahtjevima) osim onih koji su posebno predviđeni u ovoj Direktivi. Međutim, ova obveza ne bi trebala utjecati na druge obvezne razloge odbijanja kao što su oni zbog ugovornih uvjeta. Prije plaćanja računa, javni naručitelji i naručitelji trebali bi uvijek imati slobodu provjeriti odražava li sadržaj elektroničkog računa na valjani način poslovnu transakciju (na primjer, je li iznos računa ispravan) te je li račun upućen ispravnom primatelju. Obvezom da se elektronički računi ne odbijaju u skladu s ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje Direktiva 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama (SL L 48, 23.2.2011., str. 1.).

- (35) Ova bi Direktiva trebala samo obvezati primatelje računa, tj. javne naručitelje, središnja tijela za javnu nabavu i naručitelje da prihvate i obrade elektroničke račune. Ovom se Direktivom ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo pošiljatelja računa na izbor između izdavanja računa u skladu s europskom normom za elektroničko izdavanje računa, u skladu s nacionalnim ili drugim tehničkim normama ili u papirnatom obliku. Međutim ova Direktiva ne sprečava države članice da propišu da se u okviru javne nabave mogu izdavati samo elektronički računi. Ako pošiljatelj odluči izdati račun u skladu s europskom normom za elektroničko izdavanje računa, obveza primatelja da primi i obradi račun trebala bi se primjenjivati samo ako je račun u jednoj od sintaksi navedenih u popisu sintaksi koji je Komisija objavila u *Službenom listu Europske unije*. Time se ne bi trebalo dovoditi u pitanje izdavateljevo korištenje usluga treće strane u svrhu pretvorbe njegove sintakse u neku od sintaksi navedenih na popisu.
- (36) Izvršeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ te je on 11. studenoga 2013. ⁽²⁾ dao svoje mišljenje. U svojem mišljenju on je objavio preporuke za osiguravanje odgovarajuće zaštite podataka prilikom primjene ove Direktive. Te bi preporuke trebalo uzeti u obzir prilikom sastavljanja europske norme o elektroničkom izdavanju računa i prilikom obrade osobnih podataka koju provode javni naručitelji i naručitelji. Posebno bi trebalo pojasniti da se postojeći zakoni o zaštiti podataka također primjenjuju u području elektroničkog izdavanja računa te da se pri objavi osobnih podataka radi transparentnosti i odgovornosti mora poštovati zaštita privatnosti.
- (37) Budući da Direktiva 2006/112/EZ sadrži pravila o izdavanju računa, uključujući o elektroničkom izdavanju računa, trebalo bi pojasniti njezino značenje u odnosu na ovu Direktivu. Ova Direktiva ima različiti cilj i područje primjene različito od Direktive 2006/112/EZ te stoga ne utječe na odredbe o korištenju elektroničkih računa u svrhu PDV-a koja je navedena u njoj. Posebice, članak 232. Direktive 2006/112/EZ posebice uređuje odnose između trgovinskih partnera te se njome osigurava da upotreba elektroničkih računa od strane izdavatelja ne može biti nametnuta primatelju. Međutim, to ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo država članica da javnim naručiteljima i naručiteljima nametnu obvezu primanja elektroničkih računa pod određenim uvjetima.
- (38) Kako bi se javnim naručiteljima i naručiteljima dopustilo da se propisno pripreme i poduzmu tehničke mjere koje su, nakon uspostavljanja europske norme o elektroničkom izdavanju računa i odobrenja popisa sintaksi, postale potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom te imajući u vidu nužnost brze provedbe elektroničkog izdavanja računa, rok za prijenos od 18 mjeseci nakon objave upućivanja na europsku normu o elektroničkom izdavanju računa i popisa sintaksi u *Službenom listu Europske unije* trebalo bi smatrati opravdanim. Odstupajući od tog općeg roka za prijenos i kako bi se olakšalo uvođenje izdavanja elektroničkih računa za određene javne naručitelje kao što su lokalni i regionalni javni naručitelji te javna poduzeća, državama članicama trebalo bi dopustiti da odgode provedbu ove Direktive za decentralizirane javne naručitelje i naručitelje do 30 mjeseci nakon objave upućivanja na europsku normu o elektroničkom izdavanju računa i popisa sintaksi u *Službenom listu Europske unije*. Mogućnost odgode primjene zahtjeva iz ove Direktive ne bi se trebala primjenjivati na središnja tijela za nabavu.
- (39) Kako bi se javnim naručiteljima i naručiteljima olakšala provedba zahtjeva iz ove Direktive, Komisija bi trebala osigurati da se države članice u potpunosti i redovito obavješćuju o napretku rada u vezi s razvojem norme te o povezanim normizacijskim dokumentima kojima se bave relevantne europske organizacije za normizaciju. Time bi se državama članicama omogućilo da poduzmu potrebne pripremne aktivnosti s ciljem dovršetka provedbe u dogovorenim rokovima.
- (40) Budući da će javni naručitelji i naručitelji moći prihvatiti elektroničke račune koji su usklađeni s normama različitim od europske norme o elektroničkom izdavanju računa, kao i račune u papirnatom obliku, osim ako je drukčije predviđeno nacionalnim zakonodavstvom, ovom se Direktivom ne nameću nikakvi dodatni troškovi ili opterećenja za poduzeća, uključujući mikro, mala i srednja poduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽²⁾ SL C 38, 8.2.2014., str. 2.

⁽³⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

Nadalje, Komisija i države članice trebale bi učiniti sve što je u njihovoj moći kako bi svojim korisnicima umanjile troškove europske norme o elektroničkom izdavanju računa, osobito za mikro, mala i srednja poduzeća, radi olakšavanja njezine primjene diljem Europske unije.

- (41) Pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi uzeti u obzir potrebe malih i srednjih poduzeća i manjih javnih naručitelja i naručitelja te svim javnim naručiteljima, naručiteljima i dobavljačima staviti na raspolaganje potrebnu podršku kako bi se europska norma o elektroničkom izdavanju računa mogla koristiti. Osim toga, trebalo bi predvidjeti mjere osposobljavanja, osobito za mala i srednja poduzeća.
- (42) Kako bi se olakšale tehničke i postupovne prilagodbe koje sve strane u javnoj nabavi moraju uvesti da bi se zajamčila njezina uspješna provedba ove Direktive, države članice trebale bi, ako je to moguće, staviti pomoć iz strukturnog fonda na raspolaganje svim prihvatljivim javnim naručiteljima, naručiteljima te malim i srednjim poduzećima.
- (43) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Direktive, te za sastavljanje, ograničavanje i pregled popisa sintaksi, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te ovlasti trebalo bi izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011. Postupak ispitivanja trebalo bi upotrebljavati za donošenje provedbenih akata o popisu sintaksi, s obzirom na činjenicu da služe za olakšavanje provedbe europske norme o elektroničkom izdavanju računa i osiguravanje interoperabilnosti te brzog odgovora na tehnološka dostignuća. Postupak ispitivanja također bi se trebao koristiti za donošenje provedbenih akata s obzirom na prigovore na europsku normu o elektroničkom izdavanju računa, s obzirom na to da bi ti akti mogli utjecati na obvezu primanja i obrade elektroničkih računa.
- (44) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno uklanjanje prepreka trgovini i prepreke trgovini koje su nastale zbog postojanja različitih nacionalnih pravila i normi te osiguravanje interoperabilnosti, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj Uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Područje primjene

Ova se Direktiva primjenjuje na elektroničke račune koji su izdani po izvršenju ugovora na koje se primjenjuju Direktiva 2009/81/EZ, Direktiva 2014/23/EU, Direktiva 2014/24/EU ili Direktiva 2014/25/EU.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na elektroničke račune izdane po izvršenju ugovora koji spadaju u područje primjene Direktive 2009/81/EZ ako su nabava i izvršenje ugovora proglašeni tajnima ili moraju uključivati posebne sigurnosne mjere u skladu sa zakonima i drugim propisima koji su na snazi u državi članici te pod uvjetom da je država članica utvrdila da ključni interesi ne mogu biti zajamčeni manje drastičnim mjerama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „elektronički račun” znači račun koji je izdan, prosljeđen i zaprimljen u strukturiranom elektroničkom obliku koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu;
2. „osnovni elementi elektroničkog računa” znači niz ključnih podatkovnih elemenata koje elektronički račun mora sadržavati kako bi se omogućila prekogranična interoperabilnost, uključujući potrebne informacije kako bi se zajamčila sukladnost sa zakonom;
3. „semantički podatkovni model” znači strukturirani i logički uzajamno povezan niz pojmova i njihovih značenja koji definiraju osnovne elemente elektroničkog računa;

4. „sintaksa” znači strojno čitljiv jezik ili narječje koji se upotrebljavaju za prikazivanje podatkovnih elemenata sadržanih u elektroničkom računu;
5. „sintaktička pravila” znači smjernice o tome kako bi semantički podatkovni model za elektronički račun mogao biti zastupljen u različitim sintaksama;
6. „javni naručitelji” znači javni naručitelji kako su definirani u članku 1. točki 17. Direktive 2009/81/EZ, članku 6. stavku 1. Direktive 2014/23/EU i članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU;
7. „decentralizirani javni naručitelji” znači decentralizirani javni naručitelji kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki 3. Direktive 2014/24/EU;
8. „središnje tijelo za javnu nabavu” znači središnje tijelo za javnu nabavu kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 16. Direktive 2014/24/EU;
9. „naručitelji” znači naručitelji kako su definirani u članku 1. točki 17. Direktive 2009/81/EC, članku 7. stavcima 1. i 2. Direktive 2014/23/EU i članku 4. stavku 1. Direktive 2014/25/EU;
10. „međunarodna norma” znači međunarodna norma kako je definirana u članku 2. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU) br. 1025/2012.
11. „europska norma” znači europska norma kako je definirana u članku 2. stavku 1. točki (b) Uredbe (EU) br. 1025/2012.

Članak 3.

Uspostava europske norme

1. Komisija zahtijeva od odgovarajuće europske organizacije za normizaciju sastavljanje nacрта europske norme za semantički podatkovni model osnovnih elemenata elektroničkog računa („europska norma o elektroničkom izdavanju računa”).

Komisija zahtijeva da europska norma za elektroničko izdavanje računa bude usklađena barem sa sljedećim kriterijima:

- tehnološki je neutralna;
- usklađena je s odgovarajućim međunarodnim normama o elektroničkom izdavanju računa;
- uzima u obzir potrebu za zaštitom osobnih podataka u skladu s Direktivom 95/46/EZ, pristup „zaštita podataka pomoću tehnike” te načela proporcionalnosti, smanjenja količine podataka te ograničenje svrhe;
- usklađena je s relevantnim odredbama Direktive 2006/112/EZ;
- omogućuje uspostavu sustava za elektroničko izdavanje računa koji su praktični, jednostavni za korištenje, fleksibilni i isplativi;
- uzima u obzir posebne potrebe malih i srednjih poduzeća, kao i potrebe decentraliziranih javnih naručitelja i naručitelja;
- prikladna je za upotrebu u poslovnim transakcijama među poduzećima.

Komisija zahtijeva da odgovarajuća europska organizacija za normizaciju dostavi popis s ograničenim brojem sintaksi koje su u skladu s europskom normom o elektroničkom izdavanju računa, odgovarajuća sintaktička pravila i smjernice za interoperabilnost pri prijenosu kako bi se olakšala upotreba takve norme.

Zahtjevi se usvajaju u skladu s postupkom utvrđenim u članku 10. stavcima od 1. do 5. Uredbe (EU) br. 1025/2012.

Norma se ispituje s obzirom na njezinu praktičnu primjenu od strane krajnjeg korisnika u sklopu aktivnosti razvijanja norme od strane relevantne europske organizacije za normizaciju te u roku određenom u stavku 2. Komisija zadržava punu odgovornost za ispitivanje te osigurava da se tijekom ispitivanja posebno obrati pozornost na poštovanje kriterija praktičnosti, jednostavnosti upotrebe i mogućih troškova provedbe u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom. Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o ishodu ispitivanja.

2. Ako europska norma o elektroničkom izdavanju računa, sastavljena u skladu sa zahtjevom iz stavka 1., udovoljava zahtjevima koji su u tom stavku navedeni te ako je dovršena faza ispitivanja u skladu sa stavkom 1. petim podstavkom, Komisija objavljuje upućivanje na takvu normu u *Službenom listu Europske unije*, zajedno s popisom ograničenog broja sintaksi sastavljenim u skladu sa zahtjevom iz stavka 1. Ta objava se dovršava do 27. svibnja 2017.

Članak 4.

Službeni prigovori na europsku normu

1. Ako država članica ili Europski parlament smatraju da europska norma o elektroničkom izdavanju računa i popis sintaksi ne udovoljavaju u potpunosti zahtjevima iz članka 3. stavka 1., oni o tome obavješćuju Komisiju, uz detaljno objašnjenje, a Komisija odlučuje:

- (a) o objavljivanju, neobjavljivanju ili objavljivanju uz ograničenja upućivanja na dotičnu europsku normu o elektroničkom izdavanju računa te popis sintaksi u *Službenom listu Europske unije*;
- (b) o zadržavanju, zadržavanju uz ograničenja upućivanja na dotičnu europsku normu o elektroničkom izdavanju računa i popis sintaksi u *Službenom listu Europske unije* ili njihovu povlačenju iz njega.

2. Komisija na svojoj internetskoj stranici objavljuje informacije o europskoj normi o elektroničkom izdavanju računa te popis sintaksi o kojima je donesena odluka iz stavka 1.

3. Komisija obavješćuje dotičnu europsku organizaciju za normizaciju o odluci iz stavka 1. te, prema potrebi, zahtijeva reviziju dotične europske norme o elektroničkom izdavanju računa ili popisa sintaksi.

4. Odluke iz ovog članka stavka 1. točke (a) i točke (b) donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 10. stavka 2.

Članak 5.

Održavanje i daljnji razvoj europske norme i popisa sintaksi

1. Kako bi se u obzir uzela tehnološka dostignuća i zajamčila potpuna i trajna interoperabilnost elektroničkog izdavanja računa u javnoj nabavi, Komisija može:

- (a) ažurirati ili revidirati europsku normu o elektroničkom izdavanju računa;
- (b) ažurirati ili revidirati popis sintaksi koji je Komisija objavila u *Službenom listu Europske unije*.

2. Ako Komisija odluči poduzeti aktivnosti iz stavka 1. točke (a), dužna je uputiti zahtjev relevantnoj europskoj organizaciji za normizaciju. Taj se zahtjev upućuje u skladu s postupkom iz članka 3. stavka 1. bez primjene rokova predviđenih u njemu.

3. Članak 4. primjenjuje se na sva ažuriranja ili revizije provedene u skladu sa stavkom 1. točkom (a).

4. Ako Komisija odluči poduzeti aktivnosti iz stavka 1. točke (b), ona ih poduzima u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 10. stavka 2. ili upućivanjem zahtjeva relevantnoj europskoj organizaciji za normizaciju. Takav se zahtjev upućuje u skladu s postupkom iz članka 3. stavka 1. bez primjene rokova predviđenih u njemu.

Članak 6.

Osnovni elementi elektroničkog računa

Osnovni elementi elektroničkog računa jesu, između ostalog:

- (a) oznake procesa i računa;
- (b) razdoblje koje račun obuhvaća;
- (c) podaci o prodavatelju;
- (d) podaci o kupcu;
- (e) podaci o primatelju plaćanja;
- (f) podaci o poreznom predstavniku prodavatelja;

- (g) upućivanje na ugovor;
- (h) detalji o isporuci;
- (i) upute za plaćanje;
- (j) podaci o naknadama ili davanjima;
- (k) podaci o stavkama na računu;
- (l) ukupni iznos računa;
- (m) raščlanjeni prikaz PDV-a.

Članak 7.

Primitak i obrada elektroničkih računa

Države članice osiguravaju da javni naručitelji i naručitelji primaju i obrađuju elektroničke račune koji su u skladu s europskom normom o elektroničkom izdavanju računa čije je upućivanje objavljeno u skladu s člankom 3. stavkom 2. te s bilo kojom od sintaksi navedenih na popisu objavljenom u skladu s člankom 3. stavkom 2.

Članak 8.

Zaštita podataka

1. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje primjenjivo pravo Unije i nacionalno pravo o zaštiti podataka.
2. Podložno bilo kojim suprotnim odredbama u pravu Unije ili nacionalnom pravu te ne dovodeći u pitanje izuzeća i ograničenja iz članka 13. Direktive 95/46/EZ, osobni podaci prikupljeni u svrhu elektroničkog izdavanja računa mogu se koristiti isključivo u tu svrhu ili za potrebe koje su u skladu s njom.
3. Ne dovodeći u pitanje izuzeća i ograničenja iz članka 13. Direktive 95/46/EZ, države članice osiguravaju da su aktivnosti objavljivanja, u svrhu transparentnosti i odgovornosti, osobnih podataka prikupljenih u vezi s elektroničkim izdavanjem računa u skladu s potrebama takvog objavljivanja te s načelom zaštite privatnosti.

Članak 9.

Korištenje elektroničkih računa za potrebe PDV-a

Ova Direktiva ne dovodi u pitanje odredbe Direktive 2006/112/EZ.

Članak 10.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 11.

Prijenos

1. Države članice donose, objavljuju i primjenjuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 27. studenog 2018. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.
2. Odstupajući od stavka 1., ne kasnije od 18 mjeseci nakon objave upućivanja na europsku normu o elektroničkom izdavanju računa u *Službenom listu Europske unije*, države članice donose, objavljuju i primjenjuju odredbe potrebne za poštovanje obveze iz članka 7. o primanju i obradi elektroničkih računa.

Države članice mogu odgoditi primjenu iz prvog podstavka s obzirom na svoje decentralizirane javne naručitelje i naručitelje do najkasnije 30 mjeseci nakon objave upućivanja na europsku normu o elektroničkom izdavanju računa u *Službenom listu Europske unije*.

Nakon objave upućivanja na europsku normu o elektroničkom izdavanju računa, Komisija u *Službenom listu Europske unije* objavljuje konačni rok za stavljanje na snagu mjera iz prvog podstavka.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području koje obuhvaća ova Direktiva.

Članak 12.

Preispitivanje

Komisija preispituje učinke ove Direktive na unutarnje tržište i na korištenje elektroničkog izdavanja računa u javnoj nabavi te o tome podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću unutar tri godine od roka za maksimalnu odgodu određenog za decentralizirane javne naručitelje u članku 11. stavku 2.a drugom podstavku. Prema potrebi, izvješće je popraćeno procjenom učinka u vezi s potrebom za daljnjim djelovanjem.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 14.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS